

Anti-pest beleid van Basisschool Sint Willibrordus Neerkant

- 1. doelstelling**
- 2. uitgangspunten aanpak pestproblemen**
 - 2.1 Van de medewerkers van school verwachten wij...
 - 2.2 Van de ouders verwachten wij...
 - 2.3 Van de leerlingen verwachten wij...
- 3. Preventieve aanpak op school**
- 4. Curatieve aanpak (als er dan toch wordt gepest)**
 - 4.1 De gepeste ondersteuning geven
 - 4.2 De pester stoppen
 - 4.3 De zwijgende middengroep aanspreken
 - 4.4 Dossier aanleggen
 - 4.5 Ouders inlichten
- 5. Als het pesten door blijft gaan**
 - 5.1 Hulp aan het gepeste kind
 - 5.2 Aanpak van het gedrag van de pester
 - 5.3 Zwijgende middengroep
 - 5.4 Helpers
 - 5.5 Leerkrachten (team)
 - 5.6 Ouders
- 6. Sanctiebeleid**
- 7. Tijdpad voor implementatie**

1. Doelstelling

Wij doen er alles aan om de kinderen een pedagogisch klimaat aan te bieden waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. In dit klimaat past pesten niet. We streven naar een veilige school. We doen er alles aan om kinderen een zo veilig mogelijke omgeving te garanderen.

Dit protocol geeft een handvat; het helpt om te gaan met situaties waarin pesten eventueel toch voorkomt. Vooral beschrijft dit protocol wat wij doen om pesten te voorkomen.

Inzichtgeving en bewustwording zijn hierbij 2 sleutelwoorden.

2. Uitgangspunten aanpak pestproblemen:

Pesten moet door alle partijen als probleem worden gezien. Met alle partijen bedoelen we leerlingen, medewerkers van school (onderwijzend en niet onderwijzend personeel¹) en ouders.

2.1 Van de medewerkers van school verwachten wij:

- De school moet pesten willen *voorkomen*. We moeten preventief bezig zijn en niet op pestproblemen wachten.
- Leerkrachten moeten pesten kunnen *signaleren*. Leerkrachten moeten naar aanleiding daarvan ook duidelijk stelling durven nemen.
- Voorbeeldgedrag van volwassenen binnen school is van groot belang. In hun houding moeten kinderen kunnen aflezen, dat wij respect hebben voor elkaar en voor alle kinderen. Wij moeten in ons gedrag duidelijk laten zien wat wij verstaan onder een veilige school in een veilige omgeving.
- Onze school moet beschikken over een herkenbare aanpak.

2.2 Van ouders verwachten wij:

- Evenals van leerkrachten is van ouders voorbeeldgedrag van groot belang. Wat je als ouders voorleeft doet je kind vervolgens dikwijls ook. Respectvol zijn voor alle verschillende type mensen in de dagelijkse omgang en in gesprekken thuis waarbij de kinderen aanwezig zijn maakt dat kinderen weten dat je bent zoals je bent en dat dat altijd goed is, zonder (voor)oordelen.
- Opvoeding van de kinderen in beleefdheidsnormen en respectvol omgaan met anderen.
- In situaties buiten school waarbij buiten sluiten of ernstiger pesten voorkomt direct contact leggen met school zodat er met de betrokken personen gesproken kan worden.
- Gesprekken waarin kinderen zich bewust worden van hun gedrag worden op school en thuis gevoerd. Het is belangrijk dat kinderen zicht krijgen op wat ze doen en hoe dat bij de ander over kan komen. Zo leren kinderen verantwoordelijkheid ervaren en nemen voor zijn of haar gedrag. We verwachten van ouders dat ze met hun kinderen deze gesprekken aangaan.

2.3 Van de leerlingen verwachten wij:

- Iedereen mag er zijn, je bent goed zoals je bent. Dat geldt voor volwassenen en voor kinderen op onze school. We verwachten dan ook van de kinderen dat ze respect hebben voor elkaar en elkaar betrekken bij alle activiteiten in en om de school
- We werken op school met 3 afspraken: **Zorg goed voor jezelf, zorg goed voor de ander en zorg goed voor de omgeving**. We verwachten van de leerlingen dat ze zich aan die drie afspraken houden. Wanneer dat niet het geval is zullen de leerkrachten de kinderen hierop aanspreken.
- Er zijn verschillende rollen die je kunt kiezen in een “pest” situatie. Je kunt pester zijn of meeloper. Je kunt horen bij de zwijgende middengroep en daarbij bewust of

¹ Onder ‘niet-onderwijzend personeel’ verstaan we iedereen die op enige wijze aan school verbonden is.

onbewust kiezen om niets te doen, maar je kunt ook helper zijn. Wij verwachten van onze leerlingen dat ze proberen de rol van “helper” aan te nemen en dat ze helpen, ook in de gesprekken in de klas, anderen bewust te maken van hun rol. Zodat de pester wordt gestopt en de zwijgende middengroep stopt met zwijgen.

3. Preventieve aanpak op school

Deze activiteiten staan in het teken van verbetering van het groeps- en schoolklimaat. Een positief leer- en leefklimaat geeft meer binding met de school, waardoor fysiek en emotioneel geweld sterk afneemt.

Hoe werken we daar aan?

- De manier waarop we met de kinderen omgaan
- De manier waarop we de kinderen bij de les betrekken hen aanmoedigen, helpen, corrigeren, het gevoel geven dat ze ook fouten mogen maken.
- De manier waarop we rekening houden met verschillen tussen kinderen
- De manier waarop we het werken in de groep organiseren.
- Aan de leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat signalen van pesten doorgegeven moeten worden aan de leerkracht. Dit is geen klikken!
- Na elke zomervakantie worden de schoolregels opgefrist en zowel leerkrachten, leerlingen en ouders zien erop toe dat ze nageleefd worden. In de klas worden samen met de kinderen klassenregels opgesteld. Deze zijn duidelijk beschreven en voor iedereen zichtbaar in het klaslokaal. De afspraken en regels zijn altijd gebaseerd op onze kernwaarden:
 1. Verantwoordelijkheid
 2. Samen
 3. Luisteren
 4. Veiligheid
- Door ons aanbod. We maken hiervoor gebruik van verschillende lessen en materialen voor sociaal-emotionele ontwikkeling, o.a.:
 - We werken (sinds het schooljaar 2019-2020) met de methode Kwink voor sociaal emotionele ontwikkeling; (Voorheen werkten we hier aan met de methode Leefstijl)
 - Veel praten n.a.v. incidentele situaties;
 - Juffen-schrift waarin kinderen dingen kunnen opschrijven voor de juf. Dit om de drempel laag te laten zijn en kinderen te helpen problemen direct te melden zodat er direct actie op kan volgen
 - Viseon
 - Diverse boeken rondom het thema pesten: tenminste 1x per schooljaar wordt in alle groepen een boek met dit thema voorgelezen.
- Op de speelplaats wordt actief gesurveilleerd; dat betekent in ieder geval dat de surveillant daadwerkelijk ingrijpt bij een incident en deze doorgeeft aan de groepsleerkracht.
- Tijdens leerlingbesprekingen en groepsbesprekingen worden alle (zorg)leerlingen doorgesproken, zo wordt op teamniveau structureel aandacht besteed aan het voorkomen van pesten. Er is mogelijkheid tot inbreng in het ZAT met wijkagent, GGD en jeugdbegeleider. Daarvoor is wel toestemming nodig van ouders.
- Inzichtgevende gesprekken
Om je gedrag te kunnen veranderen wanneer je in een situatie terecht zou komen waarin wordt gepest is het van groot belang dat je begrijpt welke rolverdeling er is in een peestsituatie en in welke rolverdeling je verkeert. Je leert dan bewust een andere rol kiezen en zo de peestsituatie te doorbreken. Praten wordt door veel mensen dikwijls gezien als “Het blijft alsmaar alleen bij praten” maar praten is een essentieel middel om tot het inzicht te komen en te begrijpen wat er aan de hand

is, hoe dat komt en hoe je het kunt doorbreken. Bij een situatie waarin wordt gepest zijn diverse rollen betrokken:

1. De gepeste
2. De pester(s)
3. De zwijgende middengroep. Deze groep bestaat uit 2 groepen kinderen:
 - a. Kinderen die zien dat er wordt gepest maar zich liever afzijdig houden omdat ze bang zijn om zelf gepest te worden.
 - b. Kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er gepest wordt
4. De helper(s) Dit zijn kinderen die vanuit de zwijgende middengroep de stap zetten om de gepeste te helpen. Dit kan op allerlei manieren.
5. De leerkracht
6. De ouders

4. Curatieve aanpak (als er dan toch wordt gepest)

Het kan natuurlijk voorkomen dat er ondanks alle maatregelen in de preventieve sfeer nog gepest wordt. De leerkracht van de groep waar de situatie plaats vindt gaat over tot handelen volgens het protocol.

Zodra duidelijk is dat een kind betrokken is bij een pestsituatie, worden de ouders direct op de hoogte gesteld.

Bij het constateren ervan (vermoeden, horen of zien) maken we gebruik van het volgende schema:

Als gezien wordt of door onderzoek bij vermoeden of horen bevestigd wordt dat er gepest wordt, dan gaan we over tot het **aanpakken**.

4.1 De gepeste ondersteuning geven

De gepeste serieus nemen. Zeggen dat je actie gaat ondernemen. De zorg delen. Dat is het belangrijkste. We ondernemen de volgende stappen:

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten?
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren. Huilen of boos worden is juist vaak een reactie die de pester wil zien.
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen. Hierdoor kan het pesten zelfs nog toenemen.

4.2 De pester stoppen

In gesprek aangeven dat je het gedrag afkeurt. Houden aan afspraken en omgangsregels zoals die bekend zijn. Ingaan op eventuele sancties. De pester moet altijd zijn excuses aanbieden aan de gepeste.

4.3 De zwijgende middengroep aanspreken

De zwijgende middengroep bestaat uit 2 groepen kinderen. De meelopers en de zogenaamde "naïevelingen"; die niet in de gaten hebben dat er wordt gepest. Het is van groot belang dat deze kinderen in de gaten krijgen welke rol zij vervullen en wat dat voor effect heeft op de situatie.

De naïeveling moet op de hoogte worden gebracht van de situatie en gewezen worden op zijn rol in de groep: hij of zij kan helpen!

De meeloper zien wij als passieve pester. Hij is medeplichtig. Blijft op afstand. Doet niets om het pesten te stoppen. Hij neemt het niet op voor het slachtoffer. Hij lacht mee met de pester omdat hij bang is om zelf slachtoffer te worden. Het is van het grootste belang dat dingen bespreekbaar worden. Informatie over pestgedrag valt niet onder 'klikken'. De groep moet dit duidelijk ervaren. De groep moet tevens nogmaals gewezen worden op omgangs- en gedragsregels.

4.4 Dossier aanleggen

De leerkracht legt een dossier aan binnen Esis dmv het bijhouden van incidenten. Dit dossier bevat gegevens betreffende de situatie. Dit dossier wordt tevens aangevuld met meldingen van overige leerkrachten, surveillanten etc. Ook wanneer tijdens het overblijven incidenten zijn dan wordt dit onmiddellijk gemeld bij de directie.

4.5 Ouders inlichten

Ouders/verzorgers van de pester en van de gepeste worden op de hoogte gebracht van de feiten en weten dat we een dossier aanleggen.

Het pesten kan nu stoppen. We blijven dit in de gaten houden. Het kan ook echter zijn dat het pesten door blijft gaan.

5. Als het pesten door blijft gaan.

Als het pesten na vier schoolweken curatieve aanpak nog steeds doorgaat ondernemen we activiteiten waarbij alle zes de partijen (de gepeste, de pester, de meelopers, de helpers, de leerkrachten, de ouders) aandacht krijgen. Het zes sporenbeleid. Hierbij wordt externe hulp ingeschakeld. Maatregelen die hierbij genomen kunnen worden zijn:

5.1 Hulp aan het gepeste kind

- Adviezen. Probeer bespreekbaar te maken waarom het kind gepest wordt.
- Sociale vaardigheidstraining, in overleg met ouders
- Gesprekken met ouders
- Zelfbeeld aanbrengen (zelfbeeldonderzoek)
- Hoe verder?-afpraak

5.2 Aanpak van het gedrag van de pester

- Straffend gesprek omdat hij zich niet aan de schoolregels ('zorg goed voor de ander') houdt. Mogelijke straffen:
 - a. Gesprek met ouders over de situatie. Aan hen vragen we om aan het probleem een einde te maken. De ouders kunnen niet meer ontkennen dat hun kind pest. Alle activiteiten zijn vastgelegd in het dossier.
 - b. Kind later naar huis laten gaan iom ouders
 - c. Binnenblijven tijdens pauzes met bijvoorbeeld de opdracht: schrijf een opstel over pesten, of hoe ervaart een ander jou gedrag.
- Probleemoplossende gesprekken. Wat is de reden van het pestgedrag?
 - a. Zelf gepest zijn
 - b. Reactie op bepaalde smaak-, geur- kleurstoffen
 - c. Slecht voorbeeld van ouders of andere volwassenen
 - d. Blootstelling aan geweld op tv of pc
 - e. Weinig aandacht van ouders
 - f. Ouders corrigeren agressief gedrag niet
 - g.
- Maken van een Hoe verder?-afpraak
- Sociale vaardigheidstraining in overleg met ouders.

5.3 De zwijgende middengroep

- Maken van duidelijke afspraken middels een gesprek
- Gemaakte afspraken worden na bepaalde tijd ook gecontroleerd
- Contact met ouders/verzorgers van deze kinderen

5.4 Helpers

- In een gesprek benadrukken hoe belangrijk het is om de gepeste te blijven steunen
- De helpers complimenteren
- De helpers stimuleren om anderen een spiegel voor te houden, te helpen anderen inzicht te geven in hun eigen gedrag.

5.5 Leerkrachten (team)

- Gemaakte afspraken doorgeven
- Collectieve controle op afspraken
Bespreken in leerlingbespreking en teamvergadering
- Leerkracht krijgt informatie van externe deskundige.
- Als leerkrachten het probleem niet willen of kunnen zien of het inadequaaf aanpakken is de inschakeling van een vertrouwenspersoon ⁽²⁾ op school mogelijk.
- De vertrouwenspersoon kan een klacht indienen bij de klachtencommissie die klager en aangeklaagde hoort, advies inwint bij deskundigen en het bevoegd gezag adviseert welke activiteiten uit te voeren
- Mocht het vertrouwen in de vertrouwenspersoon met welke reden dan ook geschaad zijn, dan bestaat er ook een bovenschoolse/externe vertrouwenspersoon voor ouders bij Stichting PRODAS. Deze vertrouwenspersoon is van de firma Human Capital Care:
mevr. M. Remery (tel. 06-34656104)
e-mail: m.remery@humancapitalcare.nl
Postbus 626 5700 AP HELMOND
tel.: **0492-530860**

5.6 Ouders

- Informeren over de stand van zaken; alle betrokkenen hierbij betrekken
- Gezamenlijke ouderavond om de dringende situatie te bespreken en de stappen die genomen worden uiteen te zetten
- Aanbieden van eventuele (slachtoffer)hulp

6. Sanctiebeleid

Bij pestbeleid past ook een sanctiebeleid. Het moet voor iedereen duidelijk zijn welke maatregel bij welk gedrag genomen wordt. Het moet ook duidelijk zijn wie in welke situatie een sanctie kan opleggen.

Gedrag	Vervolg	Door wie
Eenmalig geconstateerd pestgedrag	Gesprek over omgangsregels Ingaan op eventuele sancties Gesprek met ouders Gedragsregistratie in Esis	Leerkracht
Pesten blijft doorgaan	Gesprek waarbij gedrag wordt afgekeurd Eventuele sancties Gesprek met ouders Gedragsregistratie in Esis	Leerkracht

² Onze vertrouwenspersoon is Hilde Berkers

Pesten blijft toch doorgaan	Gesprek met ouders Sancties Gedragregistratie in Esis	Leerkracht in overleg met intern begeleider
Negatief gedrag blijft gehandhaafd	Schorsing Verwijdering Gedragregistratie in Esis	Directeur in overleg met het schoolbestuur.

7. Tijdpad voor implementatie en borging

20 januari 2020	Presentatie in het team, mogelijkheid tot reageren
24 januari 2020	Aanleveren concept protocol mr
4 februari 2020	Pestprotocol wordt besproken in mr en bij goedkeuring vastgesteld. (Officieel is hiervoor geen instemmingsrecht maar we willen graag dat de mr meedenkt, meekijkt en meegroeit met ons proces)
Info februari 2020	Lancering naar ouders middels info en plaatsing op de website.
1 maart 2020	Protocol in werking
September 2020	Evaluatie Protocol in mr, team en anti-pest-commissie
Oktober 2020	Evaluatie in info Eventuele aanpassingen in Protocol doorvoeren
November 2020	Nieuwe protocol op site Nieuwe evaluatie plannen (cyclisch)
Schooljaar 20-21	Suggestie: Thema-avond met ouders over Pesten: Deze is vanwege Corona niet doorgegaan. Opnieuw agenderen in de planning van 21-22
Oktober 2021	Evalueren Protocol en waar nodig bijstellen